

Personeelspensioenfonds

Uw video en microfoon staan standaard uit

Digitale Bijeenkomst PPF-APG

December 2024

Digitale bijeenkomst 12 december 2024

Mededelingen vooraf

- Deze bijeenkomst wordt opgenomen. De opname en slides komt op de website van PPF APG te staan om terug te kijken.
- Vragen kunnen in de chat gesteld worden.

Bestuur

Emile Toes

Pieter Kasse

Tinka den Arend

Wim van Manen

Lieke van der
Horst

Loes Frehen

Evelien Sangers

Dominique
Busch

Pim Lausberg

Ellen den Boer

Verantwoordingsorgaan

Anouk Paulissen

Natasja de
Weijer

Regina
Schoutsen

Arjan de Zeeuw

Caroline Bruls

Douwe Swierstra

Anna Szymkiewicz

Raad van Toezicht

Annemiek
Vollenbroek

Dick Vis

Ronald Heijn

Deelnemer bijeenkomst 12 december

Agenda

1. Agenda / gestelde vragen
2. Financiële situatie fonds en toeslag 2024
3. Waar staan we met de WTP?
4. Transitieoverzicht
5. Transitieoverzicht – Navigatiemetafoor
6. Transitieoverzicht – Partnerpensioen
7. Afsluiting

1. Gestelde vragen

Onderwerp	Aantal	Waar behandeld
Compensatie DSS	8	Bijeenkomst
Nabestaandenpensioen	7	Bijeenkomst
Navigatiemetafoor	6	Bijeenkomst
Verdeling bij Invaren	4	Bijeenkomst
Berekening Invaren	3	Bijeenkomst
Individueel pensioenvermogen	1	Bijeenkomst
Inzicht in vermogen	1	Bijeenkomst
Stavaza WTP	1	Bijeenkomst
Financiële situatie	1	Bijeenkomst
Evenwichtigheid	1	Bijeenkomst
Slapers vertegenwoordiging	2	Individueel
Pensionering	1	Individueel
Invaren	1	Individueel
Nettopensioen	1	Individueel
SAA 2025	1	Individueel
Keuzes bij pensionering	1	Individueel
Wezenpensioen	1	Individueel
Inkoopfactoren	1	Individueel
Wijziging Pensioendatum	1	Individueel

Eerdere bijeenkomsten actieve en niet-actieve deelnemers

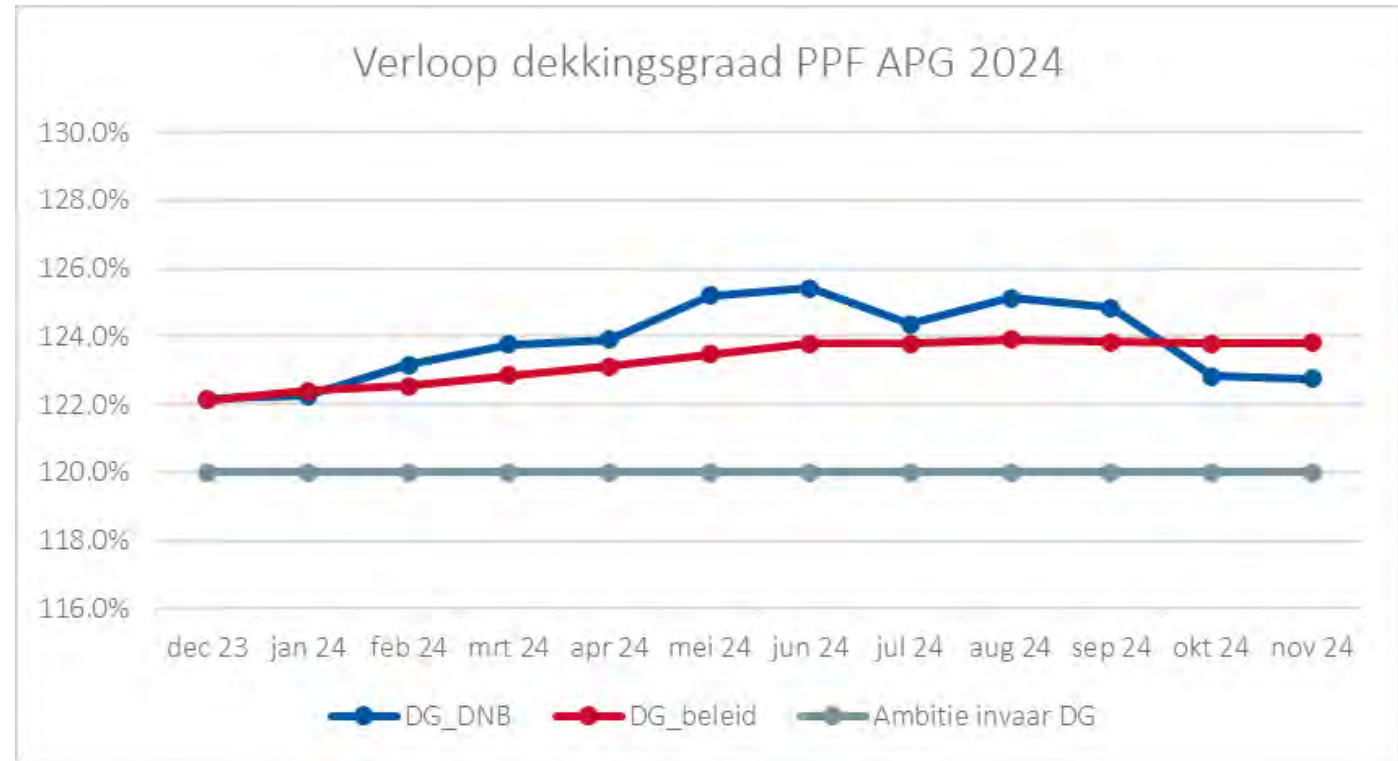
Datum	Onderwerp
21 september 2023	Webinar van Sociale partners en PPF-APG. Proces van contractkeuze, transitiedatum, transitiedoelen en invaren.
14 december 2023	Financiële positie, toeslag, effecten WTP slaper, actieven en gepensioneerden, verdeling buffer en dekkinggraadbescherming tot 2025.
10 juni 2024	Invaren, maatregelen en impact van WTP op het nabestaandenpensioen.

Pieter Kasse

2. Financiële situatie en toeslag 2024

3. Financiële situatie van het fonds

- Dekkingsgraad per 6 december is 123,5%.
- Beleidsdekkingsgraad eind november is 123,8%.
- Year-To-Date rendement is +10,2% incl. renteaafdekking.
- Vermogen per eind november is 1,643 miljard.
- Ambitie was dekkingsgraad > 120%. Dit lijkt te lukken.

Gedeeltelijke indexatie mogelijk

- Over 2024 zullen de opgebouwde aanspraken en uitkeringen geïndexeerd worden, voorafgaande het invaren naar de nieuwe pensioenregeling.
- De aanspraken worden met **2,49%** verhoogd voor actieve deelnemers en met **1,82%** voor niet-actieve deelnemers.
- De beleidsdekkingsgraad per het peilmoment van ultimo september is 123,8%. Om volledige toeslag te kunnen verlenen moet de dekkingsgraad 141,0% zijn.
- De indexatie ambitie voor actieven (de loonindex) is 4,75%. Voor niet-actieven is dit 3,5% (de prijsindex). We kunnen dus een *gedeeltelijke* indexatie geven.
- Omdat we niet volledig kunnen indexeren, stijgt de indexatie achterstand naar 25,99% voor actieve en 16,04% voor niet-actieve deelnemers – na indexatie.

	PPF-APG	PFZW	PMT	Bpf BOUW	PME	ABP
Indexatie	2,49% / 1,82%	0%	0%	0,75%	0,3%	1,84%
Deelnemers	8 duizend	2,9 miljoen	1,3 miljoen	750 duizend	600 duizend	3,1 miljoen

Jaar	Looninflatie	Prijsinflatie	Toegekende toeslag over het jaar (actief)	Toegekende toeslag over het jaar (Pensioengerechtigd)
2024	4,75%	3,5%	2,49%	1,82%
2023	5,0%	0,2%	1,50%	1,50%
2022	2,8%	14,5%	10,00%	10,00%
2021	1,5%	2,7%	2,70%	2,70%

Tinka den Arend

3. Waar staan we met de WTP?

4. Waar staan we met de WTP?

1. PPF APG heeft op 18 november besloten de transitiecommunicatie te verzenden en op 5 december is een definitieve go gegeven op het invaren per 1 januari 2025
2. Essentieel voor deze besluiten is: Kunnen, mogen en willen we invaren?
  - a. Kunnen: APG heeft een go afgegeven voor een beheerste en zorgvuldige implementatie.
  - b. Mogen: Het fonds heeft goedkeuring van DNB gekregen.
  - c. Willen: De dekkingsgraad staat er goed voor (>120%). Het VO heeft ook de laatste doorrekeningen van de transitie-effecten als evenwichtig beoordeeld en ook de RvT heeft goedkeuring verleend aan de go.
  - d. Het bestuur heeft besloten dat we kunnen, mogen en willen invaren.

4. Waarom is invaren evenwichtig voor actieve en niet-actieve deelnemers?

1. Alle deelnemers houden ten minste de waarde van hun opgebouwde pensioen.
2. Een deel van de huidige buffer wordt verdeeld: Alle deelnemers gaan erop vooruit door gedeeltelijke compensatie voor gemiste indexatie en een algemene verhoging.
3. Voor actieve deelnemers komt hier compensatie bij voor afschaffing doorsneesystematiek. Compensatie voor afschaffing van de doorsneesystematiek vindt ten aanzien van toekomstige opbouw plaats. Dit is wettelijk bepaald
4. De structurele regeling is passend bij de risicopreferenties en het risicodraagvlak van actieve en niet-actieve deelnemers:
  - a. Deze groep wil en kan relatief veel risico nemen.
  - b. Dit risico ligt hoger voor jongeren dan voor ouderen. Dit hogere risico voor jongeren uit zich in een hoger verwacht pensioen, maar ook in grotere uitslagen bij goed en slecht weer
  - c. Niet-actieve deelnemers hebben een zelfde risicohouding als actieve deelnemers.

Pieter Kasse

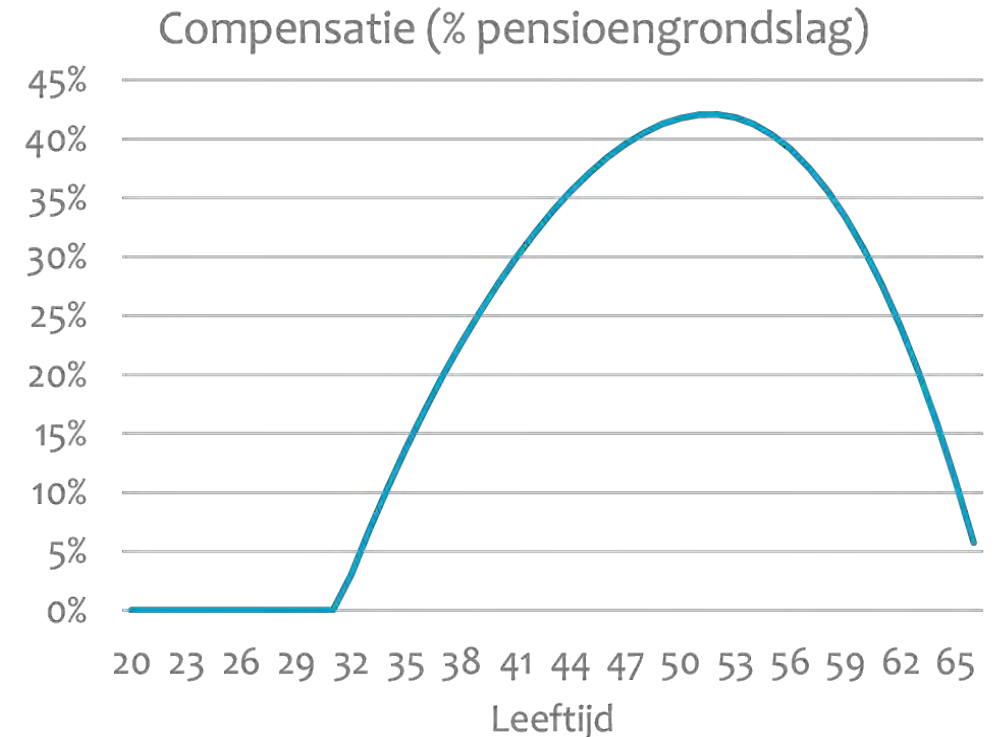
Compensatie afschaffen Doorsnee systematiek

4. Compensatie afschaffen doorsnee systematiek

Hoe wordt de compensatie voor de doorsneesystematiek vorm gegeven? / Is er enig voorbeeld t.a.v. de compensatie die meegerekend is? / Hoe is de berekening gedaan? / Waarom is deze compensatie niet gespecificeerd? En waarom daalt de compensatie wanneer je 53 jaar of ouder bent? / Hoe kan ik dit checken op correctheid?

- Op het voorlopige overzicht worden nog geen vermogens getoond. In het definitieve transitie overzicht zal dit wel zichtbaar worden (incl. de compensatie doorsneepremie).
- In het huidige systeem betalen deelnemers de eerste helft van hun carrière teveel premie en in de tweede helft te weinig. Deelnemers die middenin hun carrière zitten, hebben dus meer nadeel van de afschaffing dan deelnemers aan het begin of het einde van hun carrière.
- De compensatie 'last' wordt vastgesteld op basis van de verdeelregels bij invaren, de vermogenspositie en renteniveaus op moment van invaren.
  - Compensatie toegekend als percentage van pensioengrondslag (salaris +/- franchise)
  - Vanaf leeftijd 32 is er compensatie nodig en mogelijk; piek rond leeftijd 50 aflopend naar 67 jaar
- Zie ook deelnemersbijeenkomst op 10 juni terug te kijken via de website (zoek op 'bijeenkomsten' in het zoekscherm op www.ppf-apg.nl).

Emile Toes

4. Transitieoverzicht

4. Transitiecommunicatie

- Het overzicht wat u ontvangen heeft, is bedoeld om een persoonlijk beeld te geven van wat de overgang naar de Wet Toekomst Pensioen voor het pensioen betekent.
- Er zijn 2 overzichten: het voorlopige overzicht wat u nu ontvangen heeft en het definitieve overzicht, wat tweede kwartaal 2025 verzonden wordt.
- De dekkinggraad waarop het voorlopige overzicht gebaseerd is, is 122,1%. We verwachten dat de dekkinggraad na indexatie iets lager zal zijn. Maar het verschil is niet groot. We verwachten met een dekkinggraad van ca 120% in te kunnen varen.
- Op het voorlopige overzicht staan geen persoonlijke pensioenvermogens. Op het definitieve overzicht staat wel het vermogen en de eventuele compensatie, apart opgenomen. Vanaf medio februari is het individuele pensioenvermogen beschikbaar in het persoonlijke pensioenportaal op de website van PPF APG.

4. Transitiecommunicatie

Hoe kan het dat ik in het nieuwe pensioenoverzicht opeens 30% meer pensioen heb opgebouwd (en er niemand op achteruit gaat)?

- In de nieuwe pensioenregeling houden we minder buffers aan. Bij het invaren wordt dus een stuk van het dekkingsgraad boven de 100% verdeeld onder de individuele pensioenvermogens.
- Omdat de dekkingsgraad meer dan 100% is, kunnen we een stuk van het vermogen aanwenden ten gunste van de individuele pensioenvermogens.
- Hierdoor stijgt bij iedereen het opgebouwde pensioen.

Jouw pensioen in de huidige pensioenregeling

Hieronder zie je de stand van jouw opgebouwde pensioen op 31 december 2023. En jouw verwachte pensioen als je in de huidige pensioenregeling zou blijven deelnemen tot jouw 67e. De bedragen in dit overzicht zijn berekend met de gegevens die op 31 december 2023 bij ons bekend waren.

Hoeveel pensioen heb je opgebouwd op 31 december 2023?

Tot en met 31 december 2023 heb je bij ons aan pensioen opgebouwd:
vanaf jouw 67e zolang je leeft: **€ 19 401,00** bruto per jaar

Inschatting van jouw verwachte pensioen in de nieuwe pensioenregeling

Hieronder zie je de stand van jouw opgebouwde pensioen op 31 december 2023. En jouw verwachte pensioen als je in de nieuwe pensioenregeling blijft deelnemen tot aan jouw AOW-leeftijd. De bedragen in dit overzicht zijn berekend met de gegevens die op 31 december 2023 bij ons bekend waren. En we hebben het vernieuwde pensioen berekend alsof we op 1 januari 2024 zijn overgestapt op de nieuwe regels voor pensioen.

Hoeveel pensioen had je op 31 december 2023?

Jouw pensioen dat je tot en met 31 december 2023 in de huidige regeling hebt opgebouwd, is omgezet naar jouw vernieuwde pensioen.

Jouw verwachte pensioen in de nieuwe regeling
vanaf je AOW-leeftijd zolang je leeft: **€ 24 091,00** bruto per jaar

Emile Toes

5. Transitieoverzicht

Navigatiemetafoor

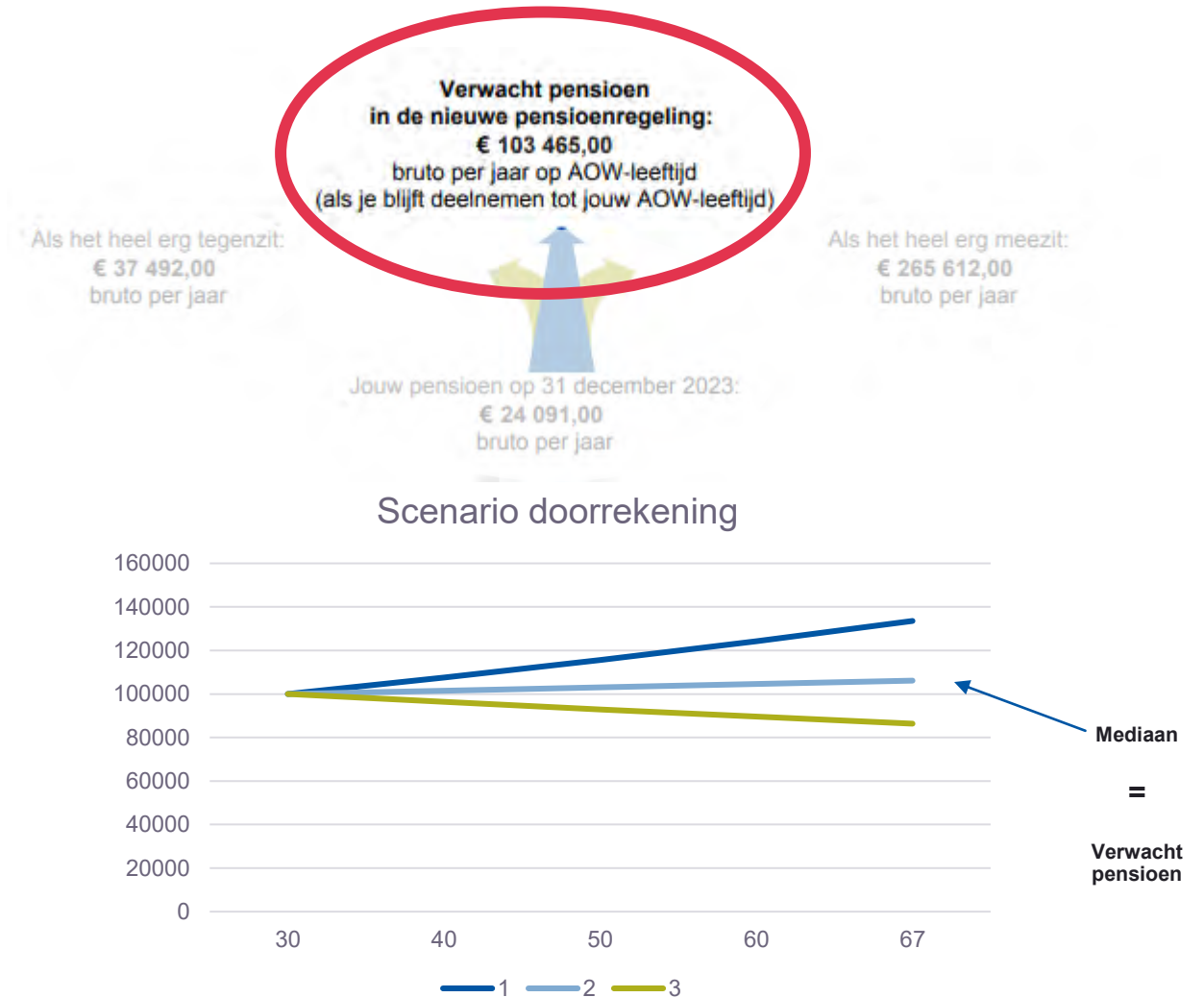
4. Transitiecommunicatie - navigatiemetafoor

- Op uw overzicht vindt u een aantal keer de zogenaamde 'navigatiemetafoor'.
- U vindt hier uw opgebouwde pensioen, uw **verwachte pensioen** op pensioendatum, het pensioen in '**slecht weer**' en het pensioen in '**goed weer**'.
- De bedragen die u ziet zijn '**reële** bedragen'.
- U vindt de navigatiemetafoor op pagina 5, 8 en 9 van het overzicht.
- De bedragen zijn exclusief de AOW uitkering.

4. Transitiecommunicatie – Verwacht pensioen

- Om tot uw 'verwacht pensioen' te komen, berekenen wij in 2000 scenario's uw pensioen door. Denk aan scenario's met hoge of lage rente, stijgende of dalende beurzen, en wisselende inflatie. De methodiek is wettelijk voorgeschreven.
- Omdat niemand de toekomst precies kan voorspellen, houden we rekening met onzekerheden. Zo kunnen de uitkomsten bijvoorbeeld gunstig of minder gunstig zijn.
- We rangschikken de uitkomsten van de 2000 berekeningen van hoog naar laag.
- Uw verwacht pensioen is de uitkomst die in het midden ligt van de rangschikking: de 'mediaan'. Oftewel: 50% van de uitkomsten ligt hoger of lager dan deze uitkomst.

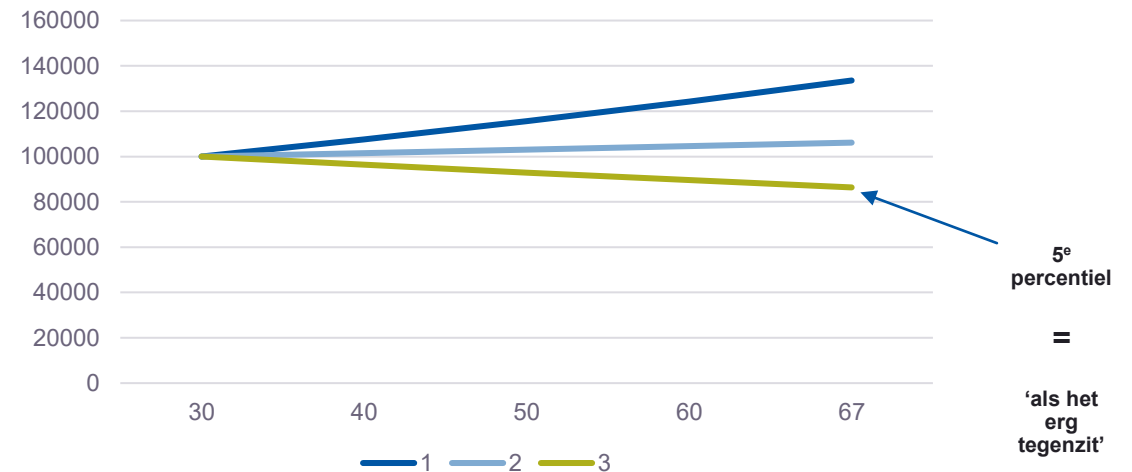

4. Transitiecommunicatie – Slecht weer

- Om tot uw 'als het erg tegenzit pensioen' te komen, berekenen wij met dezelfde 2000 scenario's uw pensioen door.
- We rangschikken de uitkomsten van de 2000 berekeningen van hoog naar laag.
- Uw 'als het erg tegenzit pensioen' is het scenario behorende bij het 5^e percentiel. Oftewel, als de 2000 scenario's 100% is, dan ligt bij 95% van de scenario's de uitkomst *boven* de uitkomst van het 5^e percentiel.

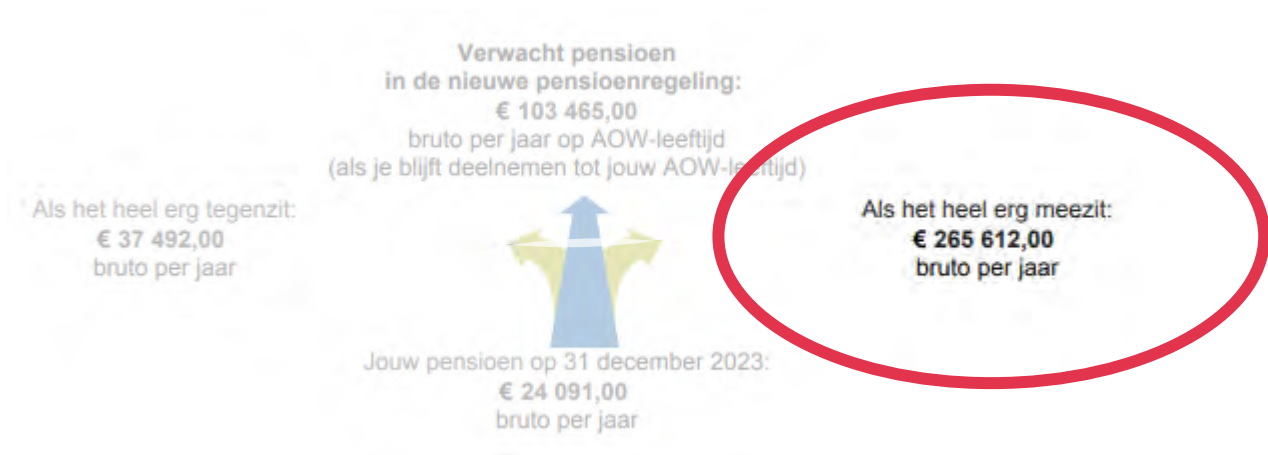

Scenario doorrekening

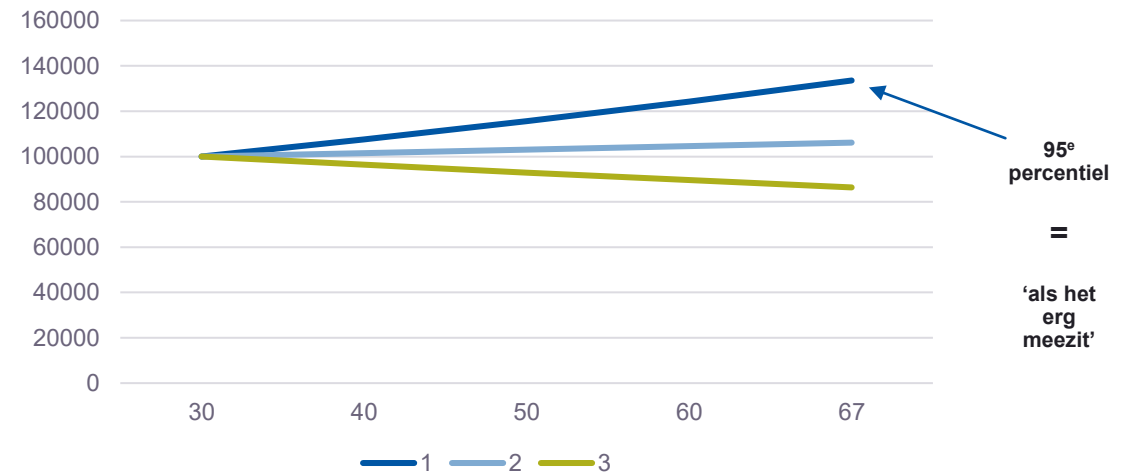

4. Transitiecommunicatie – Goed weer

- Om tot uw 'als het erg meezit pensioen' te komen, berekenen wij met dezelfde 2000 scenario's uw pensioen door.
- We rangschikken de uitkomsten van de 2000 berekeningen van hoog naar laag.
- Uw 'als het erg meezit pensioen' is het scenario behorende bij het 95^e percentiel. Oftewel, als de 2000 scenario's 100% is, dan ligt bij 95% van de scenario's de uitkomst *onder* de uitkomst van het 95^e percentiel.

Scenario doorrekening

4. Transitiecommunicatie – maximale indexatie FTK

- De navigatiemetafoor voor de huidige pensioenregeling en de nieuwe pensioenregeling, verschilt van elkaar.
- Wat opvalt is dat de ‘als het erg meezit’ uitkomsten fors kan verschillen.
- Dit komt omdat in de huidige regeling we stoppen met indexeren wanneer de ambitie behaald is. Hierna stijgt de dekkinggraad nog wel, maar komt dit niet tot uiting in het individuele pensioen.
- In de nieuwe regeling blijft het individuele pensioen echter stijgen.

4. Transitiecommunicatie – Nominaal vs Reëel (1/3)

- Op pagina 5 van het overzicht treft u de navigatiemetafoor van de nieuwe regeling.
- Op pagina 6 staat vervolgens “Wat gebeurt er als we geen rekening houden met mogelijke prijsstijgingen in de toekomst?” met een getal erbij.
- De 193.341 is een nominaal getal, de 103.465 is een reëel getal. *Oftewel: wat krijgt u op uw rekening en wat kunt u daarvoor kopen?*

4. Transitiecommunicatie – Nominaal vs Reëel (2/3)

- Bij de berekening van de verschillende scenario's hebben we 2 belangrijke variabelen als input: de verwachte rendementen en de verwachte inflatie (jaar op jaar).
- *Als u 5% salarisverhoging krijgt en de inflatie is 10%, gaat u er dan op vooruit?* U krijgt 5% meer op uw bankrekening gestort, maar u kunt hier gemiddeld 10% minder voor kopen. In koopkracht gaat u er dus op achteruit. Het nominale bedrag kijkt enkel naar wat u er bij krijgt op de rekening. Het reële bedrag corrigeert dit met de inflatie.
- Dus stel uw salaris is 1000 euro per maand. U krijgt er 5% bij. Maar de inflatie is 10%.

- **Nominaal is:** $1000 * 1,05 = 1050$ ← u krijgt 1050 op uw bankrekening, maar...
- **Reëel is:** $1000 * (1 + 5\% - 10\%) = 950$ ← ... u kunt nog kopen alsof u (nu) 950 euro krijgt.

4. Transitiecommunicatie – Nominaal vs Reëel (3/3)

- De navigatiemetafoor toont **reële** bedragen.
- Dit kan tot de ogenschijnlijk rare situatie leiden bij een zgn. ‘Slapers’ overzicht, dat het opgebouwde pensioen *hoger* is dan het verwachte pensioen.
- In deze situatie wordt de inflatie dus niet geheel bijgehouden door het rendement op het vermogen. Oftewel: de koopkracht daalt.

Emile Toes

6. Transitieoverzicht partnerpensioen

4. Transitiecommunicatie – partnerpensioen (1/5)

1. Alles rondom partner-pensioen. Ik merk dat dit thema voor veel collega's belangrijk is en veelal duidelijkheid ontbreekt. / partnerpensioen lijkt verdubbeld, fijn maar klopt het? / Of de grote daling in het NP voorzien was bij het opstellen van de afspraken/regeling. / Waarom is het nabestaandenpensioen minder geworden? / Ik ben dus zeer benieuwd hoe dit partnerpensioen berekend wordt en waarom dit zo fors naar beneden gaat.

- Op 10 juni zijn we in de digitale deelnemersbijeenkomst uitvoerig ingegaan op het nabestaandenpensioen en hoe het komt dat er voor een grote groep een stijging dan wel een daling te zien is. Deze bijeenkomst is nog terug te kijken via de website (zoek op 'bijeenkomsten' in het zoekscherm op www.ppf-apg.nl).
- Voor huidige niet-actieve deelnemers wijzigt er praktisch niets aan het partnerpensioen. Het tot 1 juli 2021 opgebouwde partnerpensioen gaat mee naar het nieuwe stelsel.
- Voor actieve deelnemers wijzigt er wel behoorlijk wat – zie volgende slides.

4. Transitiecommunicatie – partnerpensioen (2/5)

✓ Wat blijft hetzelfde?

- De pensioenregeling kent een dekking bij overlijden voor de partner en kinderen.
- Bij overlijden keert het fonds een partnerpensioen en eventueel wezenpensioen uit.
- Bij pensionering kunt u extra partnerpensioen en wezenpensioen 'inkopen' (tot 70% van het ouderdompensioen).
- De dekking voor partnerpensioen en wezenpensioen blijven op zgn. 'risico-dekking'.
- De regeling gaat zoveel mogelijk 'as is' over, t.a.v. kostenneutraliteit.

> Wat verandert?

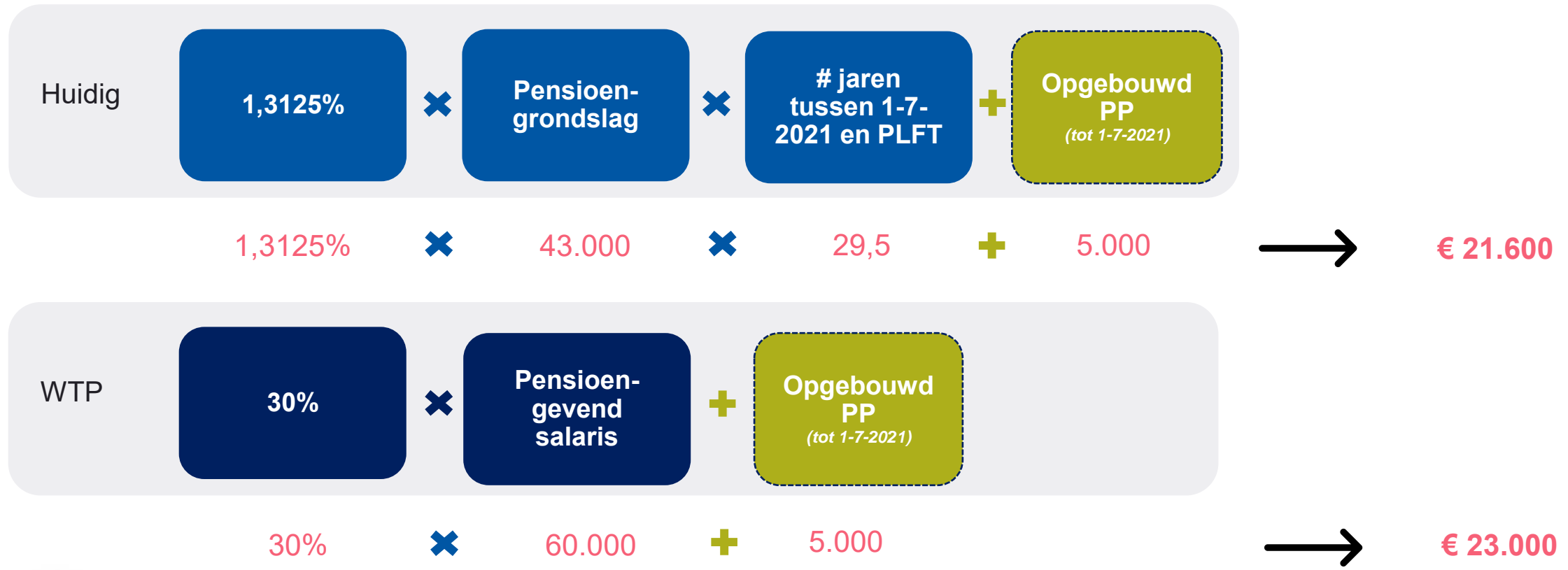
- De regeling gaat zoveel mogelijk 'as is' over, maar de dekking wijzigt door wijzigingen in wetgeving: Leeftijd, opgebouwd pensioen en aantal jaren in dienst hebben géén invloed meer op de hoogte van het partnerpensioen en wezenpensioen.
- De opgebouwde aanspraken op partnerpensioen en wezenpensioen tot 1 juli 2021 worden ingevaren, maar blijven bestemd voor de partner en eventuele kinderen.
- De dekking van het wezenpensioen gaat omhoog naar 12% van het pensioengevend salaris en loopt tot de 25-jarige leeftijd van uw kind.

4. Transitiecommunicatie – partnerpensioen (3/5)

- Het tot 1 juli 2021 opgebouwde partnerpensioen blijft bestaan en komt bovenop de verzekering van het partnerpensioen van 30% van het salaris. Dit heet ‘eerbiedigende werking van het nabestaandenpensioen’ in is in de wet vastgelegd.
  - Deelnemers die al langer bij het fonds opbouwen zien derhalve een (soms forse) stijging van het partnerpensioen.
- Deelnemers die geen tot weinig partnerpensioen opgebouwd hebben maar wel een hoog ouderdompensioen hebben, bijvoorbeeld omdat zij waardeoverdracht naar PPF APG gepleegd hebben, zien in veel gevallen een (soms forse) daling van het partnerpensioen.
- Via het fonds zijn er op dit moment geen mogelijkheden om extra partnerpensioen te verzekeren. Voor APG werknemers bestaat de mogelijkheid om een ANW-hiaat verzekering via de werkgever af te sluiten. Ook bestaan er overlijdensrisicoverzekeringen die individueel af te sluiten zijn.
- Ten aanzien van de ANW-hiaat verzekering voor werknemers van APG: de werkgever onderzoekt op dit moment de mogelijkheid om géén medische keuring te eisen bij afsluiten.

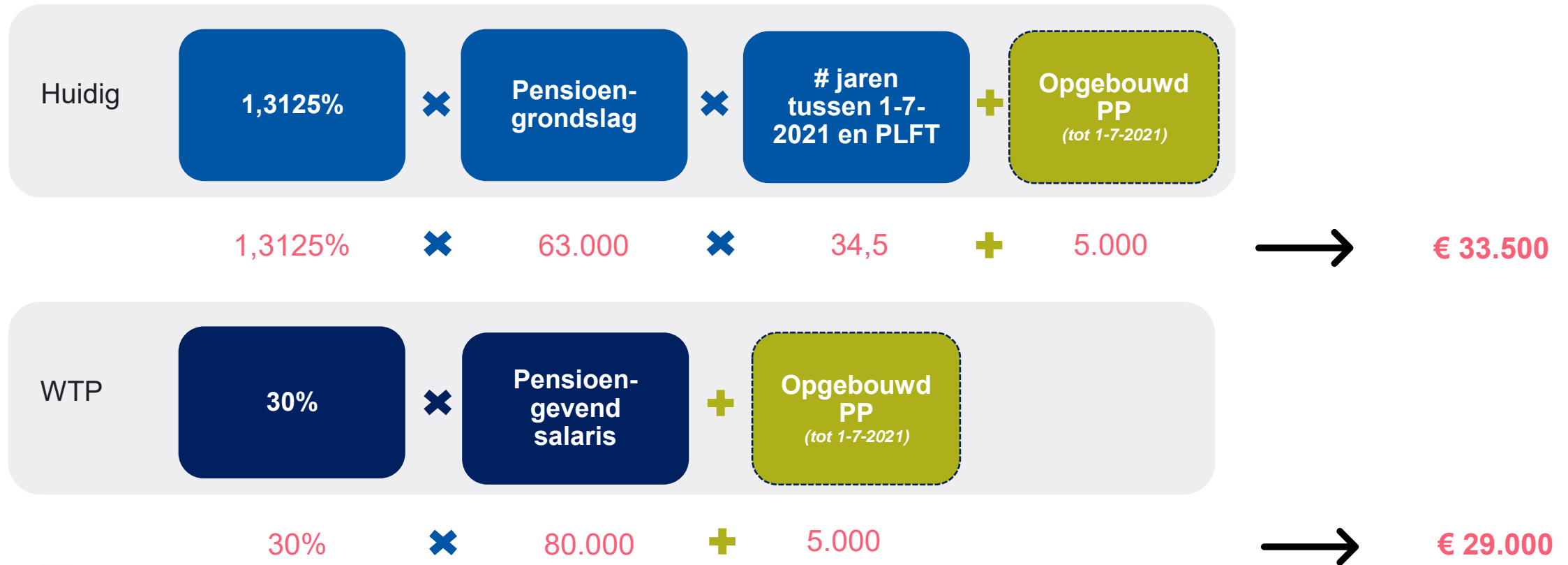
4. Transitiecommunicatie – partnerpensioen (4/5)

Het is 1 januari 2024. Veronderstel een 40 jarige werknemer met 60.000 euro salaris per jaar met een franchise van 17.000. Opgebouwd tot 1 juli 2021 is 5.000 euro.

4. Transitiecommunicatie – partnerpensioen (5/5)

Het is 1 januari 2024. Veronderstel een 35 jarige werknemer met 80.000 euro salaris per jaar met een franchise van 17.000. Opgebouwd tot 1 juli 2021 is 5.000 euro.

Bijeenkomst 12 december 2024

Slotwoord

- U krijgt u een evaluatie formulier digitaal toegestuurd. Wij lezen alle feedback die we krijgen en gebruiken dit om steeds verder te verbeteren. Wilt u ons helpen door dit formulier in te vullen?
- De presentatie (slides en opname) komt op de website van PPF APG.

”

Dank voor de aandacht!

Emile Toes

Pieter Kasse

Tinka den Arend